

**Комісія з питань розвитку аграрного ринку України
Громадської ради при Міністерстві аграрної політики та
продовольства України**

Україна, 01001, Київ-1
вул. Михайлівська, 24Б, оф. 83

Тел.: (+380 44) 490-7078,
490-7079
Факс: (+380 44) 278-1287
E-mail: office@amdi.org.ua

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ

04 грудня 2012 року №5/2012

м. Київ

Початок засідання: 11 год.00 хв.

Місце проведення: м.Київ, вул.Хрещатик, 24,
зала засідань (к.408), IV поверх Мінагрополітики

Головував - Артюшин В.І (за дорученням Андрієвського В.Є.)

Присутні члени Комісії: Артюшин В.І. (за дорученням Андрієвського В.Є.), Беренштейн Б.Л., Вержиховський О (за дорученням Ліссітси А.М.), Вітвицький В.М., Воеводін В.В. (за дорученням Рибака А.В.), Грачова О.М. (за дорученням Пахно В.Г.), Громадська В.Г. (за дорученням Кравчука В.І.), Гедрович А.О. (за дорученням Талали С.М.), Гусева Н.О. (за дорученням Дерев'янка Г.О.), Ільницька Т.Є., Зоря В.В., Капшук С.П., Клебанова Л.Г., Коренькова Г.М., Корнілов С.В. (за дорученням Федоренка С.В.), Кукошко З.В. (за дорученням Кривов'язого С.Й.), Молдаван Л.В., Новиков Г.В., Русенька С. А. (за дорученням Бондаренка В.М.), Петров М.М., Підберезняк Т.В., Супліна Т.П., Тітков В.В., Усаченко Л.М, Фролов А.Ю., Чайка О.П., Ювченко А.Г., Яременко І.І. (за дорученням Ландар А.П.), Ярчук М.М.

Запрошені: Артюшин О.В., Богданова А.В., Бондаренко О.В., Кобута І.В., Кот Л.К., Ключа С.О., Красуля О.І., Кузьменков О.О., Лініченко К.Г., Лимарчук П.П., Осташко Т.О., Пугачов М.І., Рабенко С.Л., Сеперович Н.В., Умеров М.А., Широкий Г.М.

У засіданні Комісії взяли участь члени Комісії з питань розвитку аграрного ринку України, представники міністерств та відомств, наукових закладів, приватних компаній, проектів міжнародної технічної допомоги.

1. Переваги та ризики для сільського господарства України у торгівлі з країнами Митного союзу (Росія, Казахстан, Білорусь).

(Кобута І.В., Осташко Т.О.)

Кобута І.В.

У своїй доповіді представила результати дослідження проекту ПРООН «Сприяння розвитку міжнародної торгівлі» стосовно торгівлі з країнами СНД в короткій та середній перспективі. Особливу увагу приділила співвідношенню України як члена СОТ і можливим членством в Митному союзі з країнами СНД. Також була дана характеристика наявним у світі торговим об'єднанням і митним союзам (МС).

Було підкреслено, що митний союз - це міждержавна угода, яка передбачає єдину митну територію, скасування всіх митних зборів та обмежень всередині, єдиний зовнішній митний тариф до товарів з третіх країн, реалізацію спільної зовнішньоторговельної політики, створення наднаціонального органу з розробки та реалізації зовнішньої торгової політики.

В презентації були представлені інтеграційні ініціативи країн колишнього СРСР, а також історія створення митного союзу Росії, Казахстану та Білорусі. Було звернуто увагу на те, що входження України до МС з Росією, Білоруссю та Казахстаном означало б для України неможливість створення зони вільної торгівлі з ЄС, бо ЄС не практикує утворення зон вільної торгівлі з тими регіональними угрупованнями країн, до яких входять країни - не члени СОТ (як випадку МС 3-х).

Було підкреслено, що приєднання України до МС з Росією, Білоруссю та Казахстаном без серйозних ускладнень можливе лише після вступу Білорусі та Казахстану до СОТ та прийняття Росією, Білоруссю та Казахстаном імпорتنих мит та інших торговельних бар'єрів до третіх країн на рівні не вище, ніж прийняла Україна при вступі до СОТ.

У презентації були показані порівняльні ставки ввізних мит в МС і Україні на деякі види сільськогосподарської продукції, товарна структура торгівлі України з МС у 2008-2011 роках, структура експорту і імпорту товарів у 2011 році, обсяги експорту до МС, торгове сальдо між Україною та МС.

Були представлені перспективи торгівлі аграрною продукцією з МС. Відзначено, що:

очікується зростання традиційного експорту агропродукції до МС - соняшникова олія, насіння соняшнику, макуха, зернові, алкогольні та безалкогольні напої, цукор, кондитерські вироби; хороші перспективи розширення торгівлі мають овочі та фрукти;

нарощування обсягів експорту мороженого м'яса птиці до країн МС обмежується присутністю у цьому сегменті великих країн-виробників (США і Бразилія);

порівняння місткості ринку МС з обсягами виробництва свинини України показує, що можливості експорту більше, ніж у 4 рази перевищують поточні обсяги українського виробництва;

РФ є майже єдиним експортним ринком для яловичини українського походження; диверсифікація географії експорту та інвестиції до РФ - чинники, які пом'якшують наслідки введення спеціальних захисних заходів МС на імпорт української карамелі.

Осташко Т.О.

У доповіді були представлені результати аналізу можливостей та ризиків у торгівлі сільськогосподарськими товарами з Митним союзом (МС) Російської Федерації, Казахстану та Білорусі. Надані дані стосовно структури експорту сільськогосподарських товарів до МС у 2011 р., розмірів імпорتنих квот для ввезення на територію Російської Федерації у 2010-2012 роках, місткість імпортного сегменту ринків м'яса птиці МС та обсяги виробництва м'яса птиці в Україні, місткість імпортного сегменту ринків свинини

МС та обсяги виробництва свинини м'ясопереробними підприємствами в Україні, обсяги експорту сирів з України, у тому числі в Російську Федерацію.

Також була представлена географічна структура світового чистого імпорту сирів у 2011 р. та прогноз на 2020 р., динаміка виробництва та споживання твердих сирів в РФ та прогноз виробництва та споживання твердих сирів до 2020 р, частка імпорту сиру в товарних ресурсах оптової торгівлі РФ у 2005-2010 рр., обсяги експорту сирів з України в країни світу у 2011 р., виробництво, експорт та імпорт жирного сиру (коди УКТЗЕД 4063, 4064, 4069) в Україні у 2011 р..

В презентації дана оцінка розміру недоотриманої експортної виручки від експорту сирів за 9 міс. 2012 року та карамелі і цукерок із вмістом какао у другій половині 2011 року.

Серед основних висновків дослідження було відзначено:

1. Традиційні ринки сільськогосподарського експорту в країни МС звужуються за рахунок:

- політики імпортозаміщення країн МС;
- конкурентних переваг інших експортерів на ринках МС.

2. Ризики у торгівлі з країнами МС є високими з огляду на:

- політичні чинники;
- застосування обмежень на експорт в МС для товарів, частка яких у сільськогосподарського експорті у країни МС є найбільшою.

3. В цих умовах найкращою стратегією для вітчизняних експортерів є:

- географічна та товарна диверсифікація експорту;
- інвестування в переробку та харчову промисловість країн МС.

2. Стан та перспективи перевезень зерна залізничним транспортом до 2015 року.

(Лимарчук П.П., Капшук С.П.)

Лимарчук П.П.

Заступник начальника Головного управління з перевезень Державної Адміністрації залізничного транспорту України проінформував про кількісний та якісний стан зернового залізничного транспорту в країні. Так він зазначив, що сьогодні зерновий транспорт налічує 12214 зерновозів, з них: 501 – несправні, 1616 – потребують капітального ремонту та переатестації. У зв'язку з відсутністю достатнього фінансування Кабінетом Міністрів України Укрзалізниці, до 2015 року придбання нових зерновозів не передбачається. Тому, згідно з прогнозами Мінагрополітики щодо збільшення об'ємів зерноперевезень, Укрзалізниця радить всім зернотрейдерам передбачити придбання вагонів для власного використання.

Також він навів статистичну інформацію по збільшенню Укрзалізницею в 2011-2012 роках як внутрішніх так і експортних перевезень вантажів зернових та маслоолійних культур. Це було досягнуто за рахунок прискорення на 2 доби обороту зерновозів та організації літерних потягів (25-50 вагонів) в одному напрямку. При цьому він звернув увагу на проблеми, які виникають при не своєчасному поверненню вагонів з закордону.

Зоря В.В.

Висловив думку, що доцільніше купувати вагони китайського виробництва, в порівнянні з російськими.

Лимарчук П.П.

Звернув увагу на якість металу, з якого виробляються китайські вагони. При цьому, ще раз наголосив про доцільність придбання підприємствами рухомого складу для власного використання.

Капшук С.П.

Зазначив, що Укрзалізниця, в період масової переробки насіння соняшнику урожаю 2012 року, постійно обмежує надання олійновиробним підприємствам України зерновозів під завантаження шротом/макухою для поставок на експорт. Починаючи з 25 вересня поточного року Укрзалізниця заборонила надання зерновозів під завантаження соняшниковим гранульованим лушпинням, а з 15 листопада ввела обмеження на навантаження продуктів переробки зернових культур, зокрема, шроту в інвентарних вагонах призначенням на експорт через порти країн СНД та Балтії.

Олійновиробні підприємства, які експортують продукти переробки зерна (шрот/макуха), створюють додану вартість, що залишається в Україні та забезпечують роботу багатотисячних колективів (50 тисяч працюючих), мають при цьому, постійні перебої із забезпеченням зерновозами (добова потреба основних олійновиробничих заводів – близько 200 вагонів).

Затримка з вивезенням зазначеної продукції, яка віднесена до небезпечних вантажів, з олійновиробних підприємств та її надмірне накопичення є неприпустимим, особливо, враховуючи те, що дані підприємства віднесені до категорії “А” по вибуховій та пожежній безпеці. Шрот/макуха є вибухонебезпечними і мають властивість самозайматись, зберігання великої кількості шроту наближує підприємство до небезпечної надзвичайної ситуації.

Олійно-жирова галузь України є експортоорієнтованою, понад 80% продукції експортується за межі України. За 9 місяців поточного року експортовано олійно-жирової продукції на 3,76 млрд.дол.США, в т.ч. олії соняшnikової – на 2,87 млрд.дол. США, шроту соняшnikового – на 462,2 млн.дол.США. Таким чином, олійно-жирова галузь – одна з небагатьох, що забезпечує, навіть в умовах світової фінансової нестабільності, постійне надходження валютної виручки в країну.

Запропонував включити до Рішення Комісії з питань розвитку аграрного ринку України наступне: «скасувати будь-які обмеження щодо перевезення у зерновозах на експорт шроту/макухи та лушпиння соняшnikового гранульованого, а також забезпечити своєчасне та у повному обсязі надання зерновозів під завантаження шротом/макухою».

Лимарчук П.П.

Наголосив про необхідність удосконалення переробки олійно-жирової продукції та переходу на альтернативні види залізничного рухомого складу при її транспортуванні.

Капшук С.П.

Зазначив, що перевезення шроту/макухи у запропонованих Укрзалізницею мінераловозах та цементовозах є неможливим через заборони ветеринарних служб країн СНД, зокрема, Республіки Білорусь та Польщі.

Також підкреслив, що будь-які обмеження експорту, в даному випадку шроту/макухи мають непередбачувані наслідки як для олійнодобувних заводів, так і для продовольчого ринку в цілому, через скорочення виробництва олії соняшnikової, яка віднесена до соціально значущої продукції. Крім того, скорочення надходжень валютної виручки через скорочення експорту олії та шроту може дестабілізувати ситуацію на валютному ринку.

Тітков В.В.

Звернув увагу на те, що паралельні ресурси зернової та масложирової промисловості, а саме солома та лушпиння соняшника є цінною сировиною для виробництва грибів. Грибовиробництво є одним з способів впровадження нових інноваційних технологій у виробництво продуктів харчування для людей. Також, значну роль грибовиробництво відіграє у відновленні агросфери України та вирішення значного комплексу питань щодо забезпечення продовольчої безпеки країни. Зазначив, що

виробництво грибів за всіма ознаками відноситься до ресурсозберігаючих технологій виробництва харчових продуктів і це відповідає сучасним вимогам та підходам до виробництва сільськогосподарської продукції та продовольства.

ВГО «Асоціація грибовиробників України» запропонувала у форматі проекту «Грибна індустрія» співпрацю з компаніями масложирової промисловості та зернового господарства у напрямках створення «безвідходних харчових ланцюгів» у агропромисловому комплексі.

3. Обговорення змін до Положення про порядок проведення атестації та допуску до відтворення плідників для племінного використання.

(Ільницька Т.Є., Бондаренко О.В.)

Ільницька Т.Є.

Президент Всеукраїнської громадської організації «Асоціація сприяння розвитку кінного спорту України» звернула увагу, що конярство України змінює свій напрямок з робочо-користувальницького напрямку на дозвільницький. Це і кінний спорт, і зелений туризм, і прокат та іпотерапія і т.ін. Це дає можливість збільшити кількість робочих місць як в місті, так і на селі, враховуючи, що рівень заробітних плат спеціалістів в конярстві вище за середній в Україні, починаючи від 800 дол. коняра і 3000 дол. коваля. За даними Асоціації в Україні нараховується приблизно 400 місць утримання коней.

Підкреслила, що за даними Митної служби з України було експортовано в 2011 році коней на суму 937 тис дол. та імпортовано на 1 035 тис дол., що враховуючи місцезнаходження України збільшує конкурентоспроможність відносно країн Європи. Але, щоб купували саме у нас необхідно збільшити якість поголів'я, що можливо кількома шляхами. Один з них, це використання висококласних жеребців-виробників. Міжнародна практика конярства доводить, що більша кількість поголів'я утримується саме приватними власниками, які мають 2-3 коня. Наголосила, що на жаль, українське законодавство викреслило приватних коневласників з селекційного процесу, що призвело до втрати біля 1 млн. дол. щорічно, які потрапляють до західних продавців. Ще однією перешкодою у використанні кращого генофонду стало Положення про порядок проведення атестації і допуску до відтворення виробників для племінного використання. Відповідно до нього, не атестовані коневласники не мають права подавати заявки на атестацію. Таким чином, атестується не жеребець, а його власник. Відзначила, що також багато нарікань до непрофесійності Положення з атестації спермопродукції, для атестації необхідно подати документи, що підтверджують завезення сперми, але не гарантується атестування.

Запросила підтримати пропозиції зі зміни Положення про порядок проведення атестації та допуску до відтворення плідників для племінного використання, затвердженого наказом Мінагрополітики від 20.12.2005 № 720 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.03.2006 за № 220/12094):

- абзац дев'ятий пункту 2.9 після слів “для імпортованих плідників (їх спермопродукції)” доповнити словами і комами “, крім жеребців,”;
- пункт 2.9 доповнити абзацом десятим: “на імпортованих жеребців/спермопродукції копія ідентифікаційного документа (паспорта)/копія міжнародного ДНК-сертифікату, підтвердження реєстрації жеребця в Реєстрі тварин (вкладиш до паспорта імпортованого коня). Також для жеребців, які випробовувались, - інформація про результати випробувань за робочою продуктивністю (копія картки іподромних випробувань, паспорт спортивного коня тощо)”;
- абзац десятий пункту 2.9 вважати абзацом одинадцятим;
- абзац сьомий пункту 2.12 після слів “за умови наявності у власників плідників” доповнити словами і комами “, крім жеребців,”

Бондаренко О.В.

Акцентувала, що розроблене «Положення про централізований племінний облік», на заміну існуючому, яке представлено на розгляд Комісії, попередньо обговорювалось на науково-технічній раді Інституту розведення і генетики тварин НАН України. Мета роботи з розробки Положення полягала у забезпеченні державного контролю та створенні інформаційної бази даних племінного конярства та забезпеченні селекційно-племінної роботи на рівні міжнародних стандартів, що відповідає вимогам Європейського союзу.

Основою є розробка порядку ведення централізованого племінного обліку та інших засад, відповідно міжнародним стандартам, що буде сприятиме конкурентоспроможності вітчизняних порід коней. Підкреслила актуальність та необхідність Положення. Зазначила, що сьогодні коневласники перевантажені кількістю звітних форм – їх 17. На противагу цьому, розроблена система дозволяє значно спростити звітність без втрати повноцінної інформативності, подібно до міжнародного досвіду. Крім того, Положення дозволить спростити управління селекційною роботою, скоротити державні видатки на ведення обліку та створити централізацію племінного обліку.

Система дозволить кожному коневласникові брати участь у розвитку конярства, сприятиме забезпеченню умов для визнання вітчизняних коней на українському та міжнародному ринках, отримувати документацію міжнародного зразку, що на сьогодні відсутнє. Це, в свою чергу, дозволить збільшити ринки збуту та сприятиме покращанню якості поголів'я коней в Україні.

Запропонувала підтримати ініціювання роботи Міністерства по затвердженню розробленого Положення.

Клєбанова Л.Г.

Повідомила про збільшення звернень від власників, пов'язаних з випадками шахрайства та несумлінних ситуацій відносно коней. Висловила прохання звернути увагу на окремих власників та надати допомогу у вирішенні подібних проблем.

4. Різне

(Артюшін В.І.)

Запропоновано членам Комісії до 07 грудня ц.р. подати пропозиції координаційно-аналітичній групі щодо плану засідань Комісії з питань розвитку аграрного ринку України та Громадської ради при Міністерстві аграрної політики та продовольства на 2013 рік.

Голова Комісії

В.Є. Андрієвський

Відповідальний секретар Комісії

Г.М.Коренькова